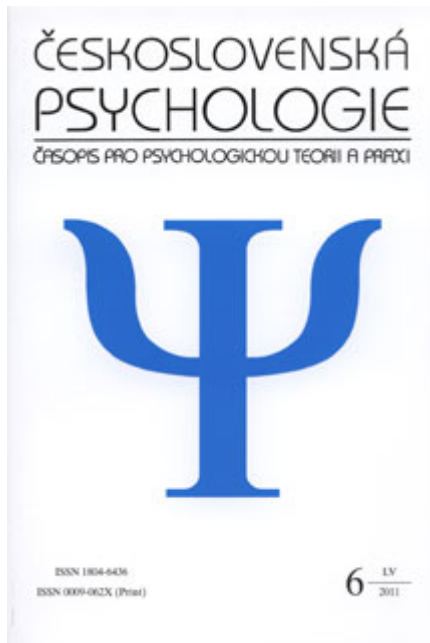
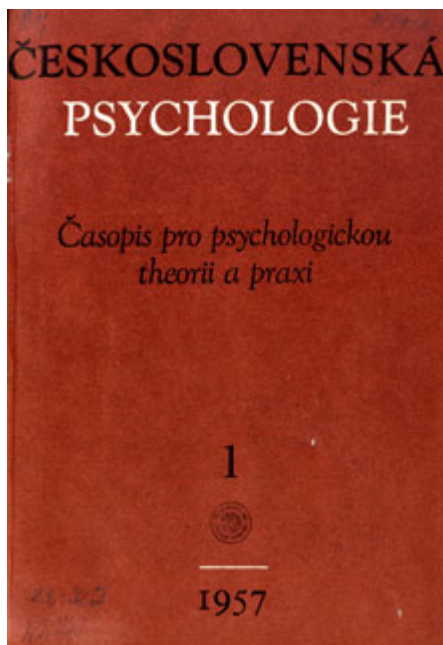

Československá psychologie

Časopis Psychologického ústavu AV ČR uveřejňuje původní práce z oblasti psychologické teorie, metodologie, výzkumu a praxe. Jeho posláním není pouze seznamovat s výstupy psychologického výzkumu, nýbrž též otiskovat syntézy poznatků, názorů a metodologických přístupů podmíněných různými paradigmaty, jež se uplatňují v řešení problémů v jednotlivých psychologických laboratořích u nás a ve světě. V tomto smyslu plní i funkci informativní a vzdělávací a podílí se na rozšiřování znalostí i kultivaci odbornosti psychologické veřejnosti.

Další významná úloha je terminologická: kontinuální obohacování psychologického názvosloví, k němuž dochází v procesu různých forem výzkumu ve světové psychologii, vede v česky a slovensky vydávaných statích k vytváření českých ekvivalentů v národních jazycích. V důsledku toho časopis stimuluje utváření odborného psychologického jazyka a mnohdy je i nástrojem tříbení jeho slovní zásoby. Stranou nezůstává historie vývoje psychologického myšlení, poznání a seznamování s nejvýznamnějšími představiteli oboru. *Československá psychologie* s podnázvem Časopis „pro psychologickou teorii a praxi“ vznikla v r. 1957 jako odborné periodikum Československé akademie věd pod vedením prof. Jana Doležala. Redakční rada byla sestavena interdisciplinárně: zasedalo v ní šest psychologů a čtyři fyziologové vesměs slavných jmen. V programovém prohlášení, které časopis dostal do vínku, uvádí J. Doležal, že časopis navazuje na pokrokové tradice České mysli, kterou v roce 1900 založil a po dlouhou dobu vedl Ferdinand Krejčí. V duchu těchto tradic chtěla i *Československá psychologie* „[...] usilovat o to, aby vždy podněcovala k samostatné a tvůrčí vědecké práci a stala se fórem, na němž v kritické diskusi budou svobodně a osobitým způsobem uplatňovat své názory a bojovat za vědeckou pravdu všichni naši psychologičtí pracovníci, stojící na půdě vědeckého světového názoru a usilující o další rozvoj pokrokové psychologie a o překonávání v této vědní oblasti stále se ještě vyskytujících přežitků spekulativního myšlení a nazírání.“ Za významný úkol pokládala redakční rada „[...] další ujasňování otázky předmětu psychologie a jejího vztahu k fyziologii“. Citovaná část prohlášení se vztahuje k tehdejším snahám redukovat předmět psychologie na fyziologii vyšší nervové činnosti.

Při přípravě časopisu hodlala redakce využít zkušeností, které její členové získali při vydávání *Psychologie*, jež pod vedením Mihajla Rostohara a posléze Viléma Chmelaře vycházela v Brně (1935–1950), dále *Psychologického sborníku* – vycházel pod vedením Antona Jurovského v Turčianském Martině (1946–1949) – a *Psychologického časopisu*, který byl publikován v Bratislavě (1953–1954) zásluhou Tomáše Pardela. Založení časopisu se ukázalo jako nanejvýš potřebný a vítaný počin. Svědčí o tom skutečnost, že do prvního ročníku přispěli nejvýznamnější českoslovenští psychologové, kteří po léta představovali v oboru absolutní špičku (mezi jinými např. Jaromír Kašpárek, Jaroslav Madlafousek, Zdeněk Matějček, Josef Lát, Václav Příhoda, Jan Srnec, Eva Syřišťová, Josef Švancara, Vladimír Tardy, Marie Severová, Václav Břicháček a další). Časopis vycházel čtyřikrát ročně a byl strukturován do rubrik *Methodické sdělení*, *Referáty a recenze*, *Přehled časopisů*, *Konference*, *Psychologie u nás a jinde*, drobné zprávy; abstrakty vycházely v ruštině a angličtině.

Od roku 1965 začal časopis vycházet šestkrát ročně; stať byly publikovány v češtině a slovenštině, sporadicky v angličtině. Kromě odborného periodika plnil časopis též funkci zpravodajskou, když informoval především o jubileích významných psychologů či chystaných akcích. Referáty a recenze pokrývaly spektrum cizojazyčné (spíše evropské) knižní produkce v Německu, Velké Británii, Francii a Rusku.

V roce 1969 se vedoucím redaktorem stal Vladimír Tardy, jenž byl ovšem donucen o dva roky později odejít a v čele časopisu stanul Josef Linhart; rovněž redakční rada byla s výjimkou V. Chmelaře jmenována nově. J. Linhart se stal prvním vedoucím redaktorem, který psal stati vycházející vstříc režimu; podobně činil i Miloslav Kodým (od r. 1980).

V roce 1991 byla sestavena nová redakční rada v čele s Miluší Sedlákovou, která byla její členkou již v 60. letech (během normalizace však musela odejít). V prvním čísle představila nově jmenovaná rada vizi cesty, po níž by se měla v dalších letech Československá psychologie ubírat. Časopis si kladl za cíl především zprostředkovat informace, které badatelé nemohli z ideologických důvodů dříve zpracovávat – např. zprávy z oblasti psychologie prožívání, pastorální, ekologické psychologie atd., ale i výsledky transkulturních výzkumů. Rada podporovala též otevření témat mj. z humanistické a psychoanalytické psychologie, důležitým cílem bylo i seznamovat s pracemi českých a slovenských psychologů žijících v zahraničí a s významnými samizdatově vydanými studiemi. V roce 1992 (od 36. ročníku) dostal časopis novou obálku, kterou má dodnes.

Po smrti M. Sedlákové řídil časopis Jiří Hoskovec (2004–2011). Dostalo se mi cti a radosti, že jsem oba mohla sledovat při jejich práci; byli vynikajícími šéfredaktory. Jejich odchod je nenahraditelnou ztrátou nejen pro časopis, ale pro československou psychologii vůbec. V době „pomlčkové“ i po rozdělení státu byli přesvědčeni, že je v oboru třeba zachovat československou jednotu, vztahy, souvislosti, spolupráci a přátelství. Vynikali rozsáhlými znalostmi a rozhledem a při vši kritičnosti i velmi laskavým a chápavým vztahem k autorům, jejichž příspěvky museli odmítnout. Za důležité poslání považovali pedagogickou práci a zprostředkování poznatků studentům. Snad také proto kladli důraz na recenze knih. Informovanost čtenářů (a zejména studentů) o nových knihách pro ně představovala důležitý úkol časopisu. Československá psychologie se za těch 20 let stala časopisem, který má (vzhledem k tomu, že vychází převážně v národních

jazycích) slušný impaktový faktor (0,230 za rok 2010) a stabilní postavení mezi uznávanými společenskovědními periodiky. Rubriky, které redakční rada v roce 1991 zřídila, zůstaly povětšinou zachovány (*Teoretické studie, Výzkumné studie, Z historie*). Časem zanikly rubriky *Jubilea* a *Psychologie v zahraničí*. Rubrika *Metodické studie* se odloučila od rubriky *Předběžná a metodická sdělení* a rozdělila se rovněž původně společná rubrika *Úvahy a diskuse*. Československá psychologie jako všechny vědecké časopisy závisí na dobré spolupráci s příspěvateli, recenzenty a čtenáři. Věříme, že se i v dalších letech podaří udržet jejich zájem.

IVA ŠOLCOVÁ,
Psychologický ústav AV ČR, v. v. i.

Doporučit Tohle doporučují 2 lidé. Buďte první mezi svými přáteli.

Realizace: Odbor informačních technologií SSČ AV ČR, v.v.i., **Technický správce:** webmaster@cas.cz